

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Інститут авіації та протиповітряної оборони

Кафедра авіації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР
БЕЗПЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ СИСТЕМ**

Код ВКБ 10.3

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	253 Військове управління (за видами збройних сил)
Статус дисципліни	Вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	3, 4 семестри (очна форма здобуття освіти); 3, 4 семестри (заочна форма здобуття освіти)
Мова навчання	українська, англійська

**Київ
2024**

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни
“ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР
БЕЗПЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ СИСТЕМ”.

Розробники силабусу (науково-педагогічні працівники, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни):

полковник Володимир ГЕРАСИМЕНКО, доктор військових наук, начальник кафедри авіації інституту авіації та протиповітряної оборони, тел. 271-05-94, email: v.herasymenko@ed.nuou.org.ua;

полковник Олексій МАРТИНЮК, кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри авіації інституту авіації та протиповітряної оборони, тел. 271-05-94, email: o.martyniuk@ed.nuou.org.ua;

полковник Євген ГОНЧАРЕНКО, доцент кафедри авіації інституту авіації та протиповітряної оборони, доктор філософії, тел. 271-05-94, email: y.goncharenko@ed.nuou.org.ua;

полковник Олександр БЛИСКУН, доцент кафедри авіації інституту авіації та протиповітряної оборони, доктор філософії, тел. 271-05-94, email: o.blyskun@ed.nuou.org.ua;

Орест КОВБА старший викладач вищого навчального закладу інституту авіації та протиповітряної оборони, тел. 271-05-94, email: o.kovba@ed.nuou.org.ua

1. Обов'язки науково-педагогічних працівників, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни, і здобувача, який вивчає цю навчальну дисципліну

Науково-педагогічні працівники, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни, повинні сформувавши у слухачів спеціалізовані концептуальні знання щодо організації заходів бойової підготовки у організаційних структурах безпілотних авіаційних систем та заходи щодо підтримання їх у готовності до виконання завдань за призначенням в різних умовах обстановки з урахуванням перспектив розвитку засобів збройної боротьби і досвіду підготовки та ведення бойових дій під час російсько-української війни та застосовування теоретичних знань і практичних вмінь під час виконання функціональних обов'язків за посадою із використанням процедур планування за стандартами НАТО.

Консультації відбуваються щосередини, 15.00-17.00 (каб. 336 в 1 навчальному корпусі, ІАППО); он(off)-лайн-консультації через платформу дистанційного навчання в рамках навчальної дисципліни.

2. Анотація (передумови для вивчення дисципліни)

Передумовами вивчення навчальної дисципліни “Організація підготовки організаційних структур безпілотних авіаційних систем” є опанування таких початкових дисциплін: ЗО 1 – Право збройних конфліктів; ЗО 2 – Військове лідерство і командування; ЗО 4 10 – Бойове застосування безпілотних авіаційних систем; ВКб 10.1 – Управління діями безпілотних авіаційних систем; ВКб 10.2 – Організація штурманського забезпечення безпілотних авіаційних систем.

Навчальна дисципліна “Організація підготовки організаційних структур безпілотних авіаційних систем” є вибірковою компонентою вибіркового блоку дисциплін професійно-військової освіти та пропонується для надання наукових знань щодо теорії та практики організації і проведенні бойової підготовки організаційних структур безпілотних авіаційних систем, основ підготовки сил оборони держави та країн-членів НАТО, формування вмінь, необхідних для керування організацією бойової підготовки військових частин (підрозділів) безпілотних авіаційних систем як у мирний час та під час ведення бойових дій в різних умовах обстановки в операціях, в тому числі за стандартами НАТО. Розглянуто досвід застосування безпілотних авіаційних систем, включаючи російсько-українську війну, що дає змогу оцінити ефективність сучасних підходів і технологій. Розкриті питання методики планування, контролю, звітності заходів бойової підготовки в підрозділі, частині. Викладені загальні питання сучасних методик підготовки керівного складу частин безпілотних авіаційних систем, що включає особливості підготовки які враховують підготовку керівного складу органів управління організаційних структур безпілотних авіаційних систем та підвищать рівень їх злагодженості в перспективних організаційно-штатних структурах.

3. Структура навчальної дисципліни

(очна форма здобуття освіти)

№ з/п	Всього годин	з них		Півріччя (курс навчання), номери та назва тем
		Аудиторних годин	Самостійна робота	
1	2	3	4	5
				I півріччя II курс
1.	24	8	16	Тема 1. Основи підготовки сил оборони держави та країн-членів НАТО.
2.	30	10	20	Тема 2. Організація підготовки організаційних структур безпілотних авіаційних систем.
Всього за I півріччя	54	18	36	
				II півріччя II курс
1.	6	2	4	Тема 3. Особливості підготовки інженерно-авіаційної служби організаційних структур безпілотних авіаційних систем.
2.	18	6	12	Тема 4. Методика підготовки та проведення занять.
3.	36	12	24	Тема 5. Підготовка та проведення навчань.
4.	6	2	4	Залік з навчальної дисципліни
Всього за II півріччя	66	22	44	
Всього за навчальну дисципліну	120	40	80	Л – 12 год., С – 2 год., ГЗ – 16 год, ПЗ – 8; Залік – 2 год.

(заочна форма здобуття освіти)

№ з/П	Всього годин	з них		Півріччя (курс навчання), номери та назва тем
		Аудиторних годин	Самостійна робота	
1	2	3	4	5
				2 курс
				III настановчий збір
1.	8	6	2	Тема 1. Основи підготовки сил оборони держави та країн-членів НАТО.
2.	10	8	2	Тема 2. Організація підготовки організаційних структур безпілотних авіаційних систем.
Всього за III настановчий збір	18	14	4	
				III міжзборовий період
1.	16		16	Тема 1. Основи підготовки сил оборони держави та країн-членів НАТО.
2.	20		20	Тема 2. Організація підготовки організаційних структур безпілотних авіаційних систем.
3.	4		4	Тема 3. Особливості підготовки інженерно-авіаційної служби організаційних структур БпАС.
4.	12		12	Тема 4. Методика підготовки та проведення занять.
5.	20		20	Тема 5. Підготовка та проведення навчань.
Всього за III міжзборовий період	72		72	
				Підсумково-випускний збір
1.	2	2		Тема 3. Особливості підготовки інженерно-авіаційної служби організаційних структур БпАС.
2.	6	4	2	Тема 4. Методика підготовки та проведення занять.
3.	16	8	8	Тема 5. Підготовка та проведення навчань.
4.	6	2	4	Залік з навчальної дисципліни
Всього за збір	30	16	14	
Всього за навчальну дисципліну	120	32	88	Л – 12 год., ГЗ – 16 год., Залік – 2 год.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено такі індивідуальні завдання: есе, розробки плану бойової підготовки безпілотних авіаційних частин, особливостей організації, розроблення планувальних документів та проведення командно-штабних навчань та льотно-тактичних навчань і вправ, виконання слухачами функціональних обов'язків у ході командно-штабного навчання.

4. Система оцінювання (форми поточного та підсумкового контролю та засобів діагностики результатів навчання)

Впродовж навчання проводяться такі види контролю:

Вид контролю	Призначення
Поточний контроль	Проводиться науково-педагогічним працівником, який проводить навчальне заняття з метою перевірки готовності слухачів до заняття, забезпечення зворотного зв'язку та управління навчальною мотивацією слухачів.
Тематичний	Проводиться з метою перевірки ефективності формування знань, умінь, навичок слухачів, використання їх на практиці, стимулювання навчальної діяльності слухачів, формування у них прагнення до самоосвіти при вивченні конкретної теми. Дозволяє вимагати від слухачів самостійної конструктивної діяльності, а також виявити взаємозв'язки з іншими навчальними дисциплінами освітньо-професійної програми.
Самоконтроль	Призначений для самостійної перевірки слухачами, ступеня засвоєння навчального матеріалу з навчальної дисципліни (теми, заняття).
Підсумковий	Проводиться по закінченні навчальної дисципліни з метою перевірки ступеня засвоєння навчального матеріалу та набуття освітніх та професійних компетентностей слухачами відповідно до навчального плану та робочої програми навчальної дисципліни.

Формами контролю знань є: опитування, залік, іспит, контрольні завдання (роботи), тестові завдання.

Поточний контроль проводиться під час всіх видів занять у формі: контрольних опитувань, летючок, співбесід з окремих питань. Засоби поточного контролю: тестові завдання, виступи на семінарах, групових заняттях та доповіді на групових вправах і захисту індивідуальних завдань (проектів).

Самоконтроль передбачає:

- порівняння результатів своєї діяльності з еталоном;
- аналіз правильність (неправильність) вибору способу навчальної діяльності та засобів досягнення мети;
- пошук помилок у чужих та своїй роботах, аналіз причин помилок.

Підсумковий контроль за навчальну дисципліну проводиться у формі заліку (з оцінкою):

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Рівень навчальних досягнень
	для заліку, курсового проєкту (роботи), захисту військового стажування, навчальної практики за військовим спрямуванням	
90 - 100	5 (відмінно)	"відмінно"
80 - 89	4 (добре)	"дуже добре"
65 - 79		"добре"
55 - 64	3 (задовільно)	"задовільно"
50 - 54		"достатньо"
1 - 49	2 (незадовільно)	"незадовільно", з можливістю повторного складання

5. Політика кафедри (університету, інституту, курсу)

Система вимог науково-педагогічних працівників перед здобувачами освіти щодо:

Академічної доброчесності

а. Здобувачі освіти під час вивчення навчальної дисципліни повинні керуватися Кодексом про академічну доброчесність в університеті, затвердженого наказом начальника Національного університету оборони України від 22 березня 2022 року № 99;

б. У випадку виявлення порушення слухачем правил, зазначених у Кодексі про академічну доброчесність в університеті, науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради інституту державного військового управління питання щодо доцільності подальшого навчання слухача в Національному університеті оборони України.

Комунікації

с. Здобувачі освіти повинні вчасно представляти (розміщати на платформі дистанційного навчання) виконані завдання, визначені науково-педагогічними працівниками під час навчальних занять. У випадку неможливості своєчасного виконання завдання здобувач повинен завчасно повідомити про це науково-педагогічного працівника із зазначенням причин, які завадили виконанню.

д. По завершенню вивчення кожної теми, а також наприкінці вивчення навчальної дисципліни здобувач проходить анкетування на платформі дистанційного навчання з метою виявлення переваг та недоліків навчального матеріалу, методики викладання тощо.

Перескладання поточного та підсумкового контролю

е. Перескладання **поточного** контролю здійснюється здобувачем у випадку отримання ним оцінки "незадовільно" з можливістю повторного складання (1-49 балів), або у випадку, коли здобувач бажає покращити попередні результати складання поточного контролю.

f. Якщо слухач тричі протягом вивчення навчальної дисципліни під час складання **поточного** контролю отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради інституту питання про доцільність навчання даного здобувача у Національному університеті оборони України.

g. Перескладання **підсумкового** контролю здійснюється у випадку отримання здобувачем оцінки “незадовільно” з можливістю повторного складання (1-49 балів).

h. Якщо здобувач під час перескладання **підсумкового** контролю вдруге отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд засідання кафедри питання про надання можливості даному здобувачу повторного перескладання підсумкового контролю. На повторне перескладання до складу комісії залучаються представники керівництва інституту державного військового управління.

i. Якщо здобувач під час другого повторного перескладання **підсумкового** контролю втретє отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради **інституту** питання про доцільність навчання даного здобувача у Національному університеті оборони України. У разі прийняття рішення про наступне перескладання, до складу комісії залучаються заступник начальника університету з навчальної роботи, або представники науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності університету.

j. Якщо здобувач під час третього повторного перескладання підсумкового контролю знову отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради **університету** питання, щодо доцільності подальшого навчання даного здобувача у стінах Національного університету оборони України.

k. Якщо за результатами складання **підсумкового** контролю здобувач отримав **позитивну** оцінку (50-99 балів), перескладання **не допускається**.

Оскарження результатів оцінювання

l. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час поточного чи підсумкового контролю його оцінка була занижена науково-педагогічними працівниками, він має право у той же день звернутися до начальника кафедри з проханням про перескладання. У цьому випадку начальник кафедри повинен очолити комісію, до якої входить голова попередньої комісії (науково-педагогічний працівник), який приймав участь у проведенні поточного чи підсумкового контролю.

m. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час перескладання поточного чи підсумкового контролю його оцінка була вдруге занижена комісією кафедри, то він має право у той же день звернутися до начальника інституту державного військового управління з проханням про перескладання. У цьому випадку начальник інституту повинен очолити роботу комісії, до якої також входить начальник кафедри оперативного мистецтва.

п. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час повторного перескладання поточного чи підсумкового контролю його оцінка була втретє занижена вже комісією інституту, то він має право у той же день звернутися до заступника начальника університету з навчальної роботи з проханням про перескладання. У цьому випадку заступник начальника університету з навчальної роботи повинен призначити дату перескладання, склад комісії, до якої входитимуть начальник інституту державного військового управління, кафедри оперативного мистецтва, представники науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності, та за можливості очолити роботу зазначеної комісії.

Відвідування навчальних занять

о. Здобувач повинен вчасно прибувати на заняття та бути на своєму навчальному місці не пізніше ніж за 1 хв. до початку заняття.

6. Анкетування

Анкета з оцінювання якості викладання навчальної дисципліни та надання відгуків про науково-педагогічних працівників буде запропонована після складання заліку.

7. Очікувані результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни “Організація штурманського забезпечення державної авіації” слухачі повинні набути сукупність військово-професійних / військово-спеціальних компетентностей:

Компетентності (за фахом)	ВСК4. Здатність використовувати знання та уміння для організації й управління проведенням заходів бойової підготовки та підтримання організаційних структур у готовності до виконання бойових (спеціальних) завдань.
	ВСК8. Здатність виконувати обов’язки за посадою.
Програмні результати навчання (за фахом)	РНвс4. Організувати заходи бойової підготовки в організаційних структурах роду та заходи щодо підтримання їх у готовності до виконання завдань за призначенням.
	РНвс8. Застосовувати теоретичні знання та практичні вміння під час виконання функціональних обов’язків за посадою.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова)

1. Повітряний кодекс України.
2. Правила виконання польотів безпілотними авіаційними комплексами державної авіації України затверджено наказом Міністерства оборони України від 08.12.2016 № 661, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.01.2017 за №31/29899 (зі змінами).

3. Правила виконання польотів державної авіації України (ПВП-ДА), затверджено наказом Міністерства оборони України від 05.05.2015 № 2.
4. Правила об'єктивного контролю в державній авіації України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 03.12.2014 №860.
5. Правила польотів державної авіації в повітряному просторі України, наказ Міністерства оборони України від 09.12.2015 № 700.
6. Правила розслідування авіаційних подій та інцидентів в авіації Збройних Сил України, наказ Міністерства оборони України від 19.05.2010 № 256.
7. Положення про використання повітряного простору України. Постанова КМУ від 6 грудня 2017 року №954.
8. Доктрина підготовки Сил оборони, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 21.01.2020 №18.
9. Директива ГК ЗС України. Про організацію планування підготовки ЗС України на 2022 навчальний рік та два наступні роки. Д-10/д від 15.09.2021.
10. Методичні рекомендації з планування підготовки у Збройних Силах України ВКП 7-00.01, – Київ: ГШ ЗС України, 2020.
11. Тимчасовий Порядок оформлення оперативних (бойових) документів, наказ Головнокомандувача ЗС України від 11.09.2020 № 140.
12. Візія Повітряних Сил Збройних Сил України 2035. – Вінниця: КПС ЗС України, 2020.
13. Бойовий статут Повітряних Сил. Авіація Повітряних Сил Збройних Сил України. – Вінниця: ПС ЗС України, 2020.
14. Доктрина “Повітряні Сили Збройних Сил України”. – Вінниця: ПС ЗС України, 2020.
15. Збірник інформаційних матеріалів по досвіду застосування бригади тактичної авіації при виконанні завдань в АТО (аналітичний матеріал) // – К.: НУОУ, 2014.
16. Тимчасова методика оцінювання авіаційних частин (підрозділів) за результатами заходів льотно-тактичної підготовки. – Вінниця: КПС ЗСУ, 2021.
17. Курс лекцій з навчальної дисципліни “Організація та методика бойової підготовки військових частин авіації”. – К.: НУОУ, 2023.
18. Основи бойової підготовки з'єднань і частин авіації Повітряних Сил. Підручник / Пристромко В.Г., Тарасов В.М. – К.: НУОУ, 2010. – 440 с.
19. Положення про запобігання авіаційних подій в авіації Повітряних Сил України (ПЗАП – 2020), наказ Командувача Повітряних Сил України від 30.04.2020. № 84.
20. Курси бойової підготовки родів авіації.
21. Досвід підготовки і застосування військ (сил) в ході практичної діяльності Повітряних Сил Збройних Сил України (01.03.2014 – 18.05.2014). Збірник матеріалів. – Вінниця: Командування ПС ЗС України, 2014.

22. Досвід підготовки і застосування військ (сил) в ході практичної діяльності Повітряних Сил Збройних Сил України (14.04.2014 – 26.08.2014). Збірник матеріалів. – Вінниця: Командування ПС ЗС України, 2014.
23. Правила інженерно-авіаційного забезпечення державної авіації України. (Наказ МОУ 05.07.2016 № 343).
24. Застосування Повітряних Сил Збройних Сил в російсько-українській війні: досвід та рекомендації, навчальний посібник / колектив авторів. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2022 – 200 с.
25. Досвід та уроки застосування військових частин та підрозділів Повітряних Сил Збройних Сил України у російсько-українській війні 2022 року (у період з 24.02.22 по 01.05.22): військова публікація. – Вінниця.: КП КПС ЗСУ, 2022 – 202 с.
26. Настанова з бойової підготовки Повітряних Сил ЗС України ВКДП 7-00(12).01, КПС ЗСУ, 17.12.2020.
27. Роз'яснення щодо порядку організації бойової підготовки у Повітряних Силах Збройних Сил України в умовах дії правового режиму воєнного стану. Розпорядження Командувача підготовки Командування Повітряних Сил Збройних Сил України від серпня 2022 р.
28. Програма індивідуальної підготовки сержантського (старшинського) складу Збройних Сил України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України вересень 2020 року.
29. Програми індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління Збройних Сил України” ТП 7-00-01 (затверджена НГШ 17.08.2020 №25460/С).
30. Програма індивідуальної підготовки льотного складу військових частин авіації Повітряних Сил Збройних Сил України затверджена тимчасово виконуючим обов'язки командувача Повітряних Сил Збройних Сил України 22 грудня 2020 року.
31. Програма індивідуальної підготовки фахівців інженерно-авіаційної служби авіаційних частин Повітряних Сил Збройних Сил України затверджена Командувачем Повітряних Сил Збройних Сил України, Вінниця, 2014.
32. Доктрина “Організація та проведення багатонаціональних навчань у Збройних Силах України” ВКДП 7-00(167).03.01, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 24 грудня 2020 року.
33. Доктрина з вивчення та впровадження досвіду у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 30.06.2020.
34. Тимчасова інструкція вивчення та впровадження досвіду у Збройних Силах України. наказ Генерального штабу Збройних Сил України 15.07.2020 № 56. ВКДП 7-00(01).01.
35. Інструкція з оцінювання (сертифікації) військових організаційних структур Повітряних Сил Збройних Сил України щодо набуття визначених

- оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей, затверджена командувачем ПС ЗС України у грудні 2020 року. ВКДП 7-00(12).01.
36. Доктрина з організації оцінювання (сертифікації) у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу ЗС України 04 жовтня 2020 року. ВКП 7-00(03).02.
 37. Матеріали НПС “Проблеми участі сил авіації Повітряних силах в АТО та шляхи їх вирішення. – К.:НУОУ. 2015.
 38. Розвиток теорії та практики підготовки і застосування авіації Повітряних Сил ЗС України в сучасних умовах / Навчально-методичний посібник: Ч.1: Застосування авіації Повітряних Сил в антитерористичній операції. – К.: НУОУ, 2016. – 111 с.
 39. Збірник наукових праць кафедри авіації. – К.: НУОУ, 2016. – Вип. 1-9.
 40. Доктрина об’єднаних сил НАТО АJP-01(D): довідкові матеріали / [В. М. Костяний, М. В. Гребенюк]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2016. – 130 с.

Допоміжна

41. MC 458/3. NATO Education, Training, Exercise and Evaluation (ETEE) Policy (Політика НАТО: Освіта, Підготовка, Навчання і Оцінювання).
42. Bi-SC 075-002. Education and Training (E&T) Directive (Директива: Освіта і Підготовка).
43. Bi-SC 075-003. Collective Training and Exercise (CT&E) Directive (Директива: Колективна підготовка і Навчання).
44. Bi-SC 075-007. Education and Individual Training (E&IT) Directive (Директива: Освіта і Індивідуальна Підготовка).
45. STANAG 2019, APP-06 Ed. D: NATO JOINT MILITARY SYMBOLOGY (Військові знаки НАТО).
46. EPP The Exercise Planning Process: (Процес планування вправи).
47. APP-6(D). NATO Joint Military Symbolology (Міжвидові військові знаки НАТО), 2017.
48. AOS. Guidance in the Selection of Stanags for Deployed Air Operations Services (Керівництво з надання розгорнутих повітряних послуг).
49. The NATO Lessons Learned Handbook, Fourth Edition, dated June 2022. NATO, Joint Analysis and Lessons Learned Centre, 2022.
50. Joint Analysis Handbook, NATO, Joint Analysis and Lessons Learned Centre, 2016.
51. The NATO Alternative Analysis Handbook. Second Edition, December 2017.
52. Bi-SC Command Directive (Bi-SCD) 080-006 Lessons Learned, 10 July 2013, NATO Unclassified.

Інформаційні ресурси у мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України, режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents>.
2. Сайт Верховної Ради України, режим доступу: <https://www.rada.gov.ua>

3. Електронна бібліотека центрального репозиторію ресурсів системи дистанційного навчання Збройних Сил України, режим доступу: <https://elib.nuou.org.ua/>.
4. Освітнє середовище кафедри авіації, режим доступу: <https://adl.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=92>.